

DRWECA

„Drweca” wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 10 gr., a doręczeniem gr. miesięcznie. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Adres telgr.: „Drweca” Nowemiasto-Pomorze

Drukarnia wydawnicza „Drweca” Sp. z o. p. w Nowemnieście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 5 groszy, na stronie 3-linowej 15 groszy, w tekście na 2 i 3 stronie 20 groszy, na 1 stronie 25 groszy, przed tekstem 30 groszy.

Numer telefonu; Nowemiasto 8.

Redaktor: Marja Bogusławska w Nowemnieście.

Nr. 136

Nowemiasto-Pomorze, Sobota dnia 15 listopada 1924.

Rok IV

Od socjalizmu do komunizmu.

Z zawziętości, z jaką się zwalczają socjaliści umiarkowani (w Polsce P. P. S.) z socjalistami krańcowymi — komunistami, możnaby sądzić, że są to dwa obozy bardzo dalekie od siebie.

Przeciwnie.

Zawziętość pomiędzy dwoma obozami o podkładzie zbliżonym, różniącymi się w nieznacznych szczegółach jest typowym objawem wśród wierzeń religijnych.

Widzimy, że wyznania chrześcijańskie, a nawet różne sekty protestanckie, walczą pomiędzy sobą z większą zawziętością, niż z innowiercami, i że zawziętość walki religijnej wcale nie jest proporcjonalną do różnicy dogmatów. Prawosławie więcej walczyło z katolicyzmem niż z matometanizmem lub judaizmem.

W Rosji bolszewicy zwalczają socjalistów innych kierunków z nie mniejszą zawziętością, niż przeciwników socjalizmu, dając tem najlepszy dowód, że socjalizm nie jest nauką, lecz religią sianatyzowanych tłumów.

Ewangelistami socjalizmu są Marks, Lasal, Kautsky.

Wszystkie odłamy socjalistów uznają ich powagę i szerzą ich poglądy.

Na ukształtowanie się przekonań i wierzeń szerokich mas mają wpływ czynniki dwóch rodzajów: odległe — rasa, tradycje, czas, wykształcenie i bezpośrednie — obrazy, które przemawiają do uczuć tłumów i pobudzają go do wystąpienia.

Socjalizm prowadzi swą akcję planowo i ze znajomością duszy tłumów przez propagandę nieustanną za pomocą codziennego powtarzania i wbijania w głowę w gazetach, w rozmowach, w fabryce, w szynku, na zebraniu pewnych pojęć z ewangelji socjalizmu i wkorzenia je w duszę omotaną.

Pojęcie kapitału, kapitalisty, inteligenta zrasta się z pojęciem wyzysku robotnika, pojęcie walki klasowej i międzynarodowej solidarności proletariatu, zaciera silny jeszcze instynkt solidarności narodowej. Każde niepowodzenie, bezrobocie, nędza, choroba wyzyskuje się umiejętnie dla rozbudzania zawiści i wbijania przekonań wrogich solidarności narodowej.

Ta propaganda jest pierwszą częścią akcji, stwarza ona prąd opinii, przychylny dla hasła rewolucyjnego.

Gdy masy są odpowiednio przygotowane, wtedy dopiero przy pomyślnej okazji rzuca się odpowiednie hasło, jak iskrę na suchą słomę i pociąga się tłum czy to do strajku, czy do zdemolowania fabryki, czy do wystąpień ulicznych w celu dokończenia przewrotu społecznego, w rodzaju nieudanego wystąpienia w Krakowie 6 listopada 1923 roku, lub udanego w Petersburgu 18 października 1917 roku (przewrót bolszewicki).

Wobec zupełnej prawie tożsamości dogmatów socjalizmu umiarkowanego i komunizmu, jasnym jest, że cała akcja, wymagająca codziennej pracowniej propagandy, jest dla obydwu grup socjalizmu jednakowa. Gdy dzięki tej akcji powstaje wśród masy robotniczej prąd opinii przychylny dla zasad socjalizmu, decydującą rolę w wyborze programu jednej z dwu partii socjalistycznych odegra chwila ostatnia przed czynnym wystąpieniem.

Penieważ jednak zasadniczą cechą odczuć tłumów jest to, że chętnie dają posłuch krańcowym poglądom, więc w tej ostatniej, decydującej chwili, czy to na podwórzu fabrycznym przed stajkiem, czy w czasie demonstracji ulicznej, czy przed urną wyborczą agitator komunistyczny osiąga przewagę nad swym współzawodnikiem z partii umiarkowanej.

Cała robota przygotowawcza, posiew idei socjalistycznych, wykonywanych przez różne partje socjalistyczne, idzie na korzyść partji krańcowych: zniwo zbierają zawsze komuniści.

Tak było w czasie wszystkich rewolucji. W Rosji socjaliści umiarkowani z Kiereńskim na czele, prowadząc propagandę socjalizmu w wojsku i wszędzie, przygotowali krwawe wystąpienie komunistów.

Komuniści, dochodząc do władzy po drodze, utworzonej przez socjalistów umiarkowanych, bynajmniej nie czują dla nich wdzięczności. Kiereński, który przez kilka miesięcy tyle się napracował, by zdeorganizować Rosję i utworzył drogę Leninowi, byłby niechybnie otrzymany przez bolszewików, gdyby nie był uciekł.

Niewątpliwie w każdym kraju, w razie rewolucji społecznej i przyjścia do władzy komunistów, wielu z przewódców umiarkowanego socjalizmu, o ile nie przeszliby do ich partji, przypłaciłoby życiem tę niedostrzeganą różnicę poglądów jaka dzieli ich program od krańcowego socjalizmu.

Zawsze powtarzające się zjawisko, że w czasie rewolucji społecznej władza szybko przechodzi z rąk partji umiarkowanych do rąk partji krańcowych, — pozwala nam z całą pewnością twierdzić, że program P. P. S. jest tylko wstępem do programu komunistów, który po nim następuje w bardzo krótkim czasie.

Jeżeli przejdziemy teraz do oceny środków, które mogłyby zapobiec zgubnej akcji socjalizmu, to przede wszystkim rzuca się w oczy bezskuteczność przemawiania do rozumu tłumów, w którym odpowiednia agitacja przygotowawcza wytworzyła już prąd opinii dla mówcy nieprzychylny. Najgłębsze zdanie zrecznego agitatora, zwracającego się do uczuć tego tłumów, siłą magiczną jakby niweczy najlogiczniejsze rozumowanie.

Dla zwalczania socjalizmu wśród mas niezbędnym jest odpowiednie zaznajomienie jak najszerszego ogółu z prawdziwymi, opartymi na doświadczeniu i faktach, a nie urojonymi, warunkami rozwoju ekonomicznego, z faktyczną rolą kapitału w rozwoju bogactwa narodowego, z nienaruszalnym związkiem, jaki istnieje pomiędzy kapitałem narodu i dobrobytem każdej jego klasy i każdej jednostki.

Koniecznym jest wyrobienie i głębokie ugruntowanie przekonania, że nie walka klas, wzajemny wyzysk i wydzieranie sobie kawałka chleba, lecz zgodna i wyczerpująca współpraca wszystkich klas narodu, czyli solidarność narodowa, jest jedyną wypróbowaną i niezawodną drogą do stopniowego zwiększenia dobrobytu narodowego.

Z tego głębokiego poczucia solidarności narodowej wytworza się powoli instynkt samozachowawczy rasy, czyli patriotyzm, t. j. zdolność podporządkowania interesów osobistych interesom ogółu.

Jednocześnie należy pielęgnować głęboko u nas wkorzone przywiązanie do prawdziwej wolności, nie znoszącej tyranji ani carów, ani komisarzy bolszewickich, zamiłowanie wolności pracy, własności prywatnej (szczególnie tak charakterystyczne dla każdego Polaka przywiązanie do własnego kawałka ziemi), upodobanie w rozwoju własnego „ja” i wstręt do wszelkiego zbytecznego ujednostajnienia życia prywatnego i państwowego.

Naród, w którym powyższe pojęcia są silnie ugruntowane, w którym te pozytywne dla rasy instynkty są należycie rozwinięte i w którym, wobec tego, istnieje prąd opinii nieprzychylny dla hasła socjalizmu, może być spokojny o swą przyszłość. Zarówno, jak Amerykanie, może się on nie obawiać rewolucji społecznej i losu „uszcześliwionej” przez nią Rosji.

Tadeusz Tillinger.

Rozpaczliwe położenie na kresach wschodnich.

Osadnicy wojskowi grożą chwyceniem za broń.

Warszawa, 13. 11. Wczoraj przybyła do stolicy delegacja z Wołynia, z ramienia Zjazdu organizacyj polskiej na Wołyniu i Związku osadników wojskowych. Delegaci przedstawili premierowi rozpaczliwe położenie na kresach, domagając się wysłania na granicę wschodnią znacznej ilości wojska i zaprowadzenia stanu wyjątkowego.

Premjer przyznał, że zaprowadzenie stanu wyjątkowego w powiatach zagrożonych będzie konieczne.

W prywatnych rozmowach delegaci oświadczyli, że do prasy przenika zaledwie drobna część tego, co się dzieje na kresach. Nie tylko wsie, lecz i miasteczka i dworce kolejowe są napadane przez bandy-

tów. Administracja kresowa okazuje się zupełnie bezsilna.

Policja i wojsko spełniają swój obowiązek wprost po bohatersku, lecz są skrapowane zbyt małą liczbą i wprost nieprawdopodobnymi przepisami. Np. policjantowi nie wolno strzelać, póki nie otrzyma odpowiedzi, kogo ma przed sobą. Wskutek tego w ostatnich czasach poległo przeszło dwudziestu policjantów od kul rozbójników.

Wzburzenie wśród osadników wojskowych dosięgło tego stopnia, że osadnicy chcą wysłać swe rodziny w głąb kraju i chwycić za broń, o ile rząd nareszcie nie położy kresu anarchji.

Banda dywersyjna pod Pińskiem.

Wilno, 12. 11. Pod Pińskiem pojawiła się nowa banda dywersyjna, składająca się z 19-tu ludzi uzbro-

jonych w karabiny i granaty ręczne. Za bandą tą zarządzono pościg.

Zagląda mienia polskiego na Litwie.

Kowno, 11. 11. Wniesiono do sejmu nowelę do ustawy o reformie rolnej, która przewiduje dalsze wywłaszczenie gruntów i pozostawienie właścicielom większym tylko 40 hektarów ziemi. Dalej nowela ta przewiduje wywłaszczenie produktów, narzędzi rolni-

czych, nawozów — w tych wypadkach, kiedy właściciele wydzierżawili więcej niż połowę swoich gruntów, lub kiedy uprawiają ziemię w niedostatecznie intensywny sposób.

Nadużycia finansowe N. P. R.

Z Katowic donoszą o nadużyciach finansowych Narodowej Partji Robotniczej, które żywo przypominają transakcję p. posta Dąbskiego i innych jego kolegów z Wyzwolenia. Otóż enpeerowski Związek Stowarzyszeń Spółdzielczych winien Wydziałowi Skarbowemu za dostawione mu towary blisko 150.000 zł.

Oprócz tego Związek ten winien jest Bankowi Spółdzielczemu przeszło 300.000 zł. Cały związek Stowarzyszeń Spółdzielczych się chwieje i państwo może być narażone na poważne straty. Niektórzy członkowie zarządu Związku upuścili już pole swej działalności.

Walka wyborcza na niemieckim G. Śląsku.

Szykany i terror władz pruskich.

Tel. Rzecz. Berlin, 11. 11. Przygotowania do akcji wyborczej są w pełnym toku. Poszczególne partje polityczne rozrzucają masowo odezwy, werbują zwolenników.

Dla społeczeństwa polskiego najważniejszym jest wynik akcji wyborczej, prowadzonej przez polską katolicką partję ludową, której czołowym kandydatem na G. Śląsku, pozostającym pod okupacją niemiecką,

jest ks. proboszcz Klimas. Ludność polska pod zaborem pruskim prowadzi walkę wyborczą wśród szkara wszelkich możliwych utrudnień ze strony władz pruskich i pod groźbą terroru bojówek niemieckich. Niemieckie Stronnictwo Demokratyczne wysunęło n. kandydatów czołowych na G. Śląsku dr. Blecha z Bytomia i Preibisza z Kłęczborka.

Poznański targ na bydło.

Notowanie Rzeźni Miejskiej.

Dnia 12. 11. 24. spędzono na targowisku Rzeźni Miejskiej
— wołów, — buhajów, — jałówek i krów, 1933 cieląt
352 owiec, 50 kóz, 403 świni, — prosiąt, — kozłat

Placono za dwa centnary żywej wagi:

Za bydło rogate	I kl.	90-	zł.
" " "	II kl.	72-74	"
" " "	III kl.	50-54	"
" cielęta "	I kl.	168-	"
" " "	II kl.	84-86	"
" " "	III kl.	70-74	"
" Za owce "	I kl.	62-	"
" " "	II kl.	54-	"
" " "	III kl.	-	"
" świni "	I kl.	125-	"
" " "	II kl.	116-	"
" " "	III kl.	96-100	"

Przebieg targu spokojny.

Gielda zbożowa w Poznaniu.

Notowanie oficjalne z dnia 12. 11.

Za 100 kg. w ładunkach wagonowych. Dostawa zaraz. Ceny dla handlu hurtownego

Notowanie w złotych.

Zyto	20.00-21.00
Pszenica	24.75-26.75
Jęczmień br.	26.00-26.00
Jęczmień na paszę	-
Owies	21.00-22.20
Mąka żyt. 70 ^o	34.25-
Mąka pszenna 65 ^o	39.57-41.57
Ospa żytnia	- 13.25
Ospa pszenna	- 13.55

Usposobienie mocne. Uwagi: podaż niedostateczna.

Gielda pieniężna.

Warszawa, dnia 12. 11
Waluty w złotych.

1 dolar amerykański	5.16 - -
1 funt angielski	23.47 - -
100 frank. franc.	27.09 - -
100 frank. belg.	24.83 - -
100 frank. szwajc.	99.50 - -
100 koron czeskich	15.40 - -
100 lir włoskich	22.38 - -

Swój do swego!

Obwieszczenie.

W mieście Nowemmiście nad Drwęcą odbędzie się w miesiącu listopadzie następujące

jarmarki,

a mianowicie:

22. kramny zaś 26. bydłocy.

Nowemiasto, dnia 12. listopada 1924 r.

Magistrat.

We wtorek, dnia 18. bm. o godz. 10-tej

przedpołudniem będę sprzedawał
za go t ó w k ę najwięcej dającymu

1 manęz, 1 maszynę do sieczki,
1 sanie wyjazdowe i 1 bryczkę
wyjazdową.

FAFINSKI, Hartowice.

Mam korzystnie do oddania
suche

drzewo opałowe

wagonowo i w małych ilościach.

Franciszek Pluta, Handel drzewa,
Lubawa-Pomorze. Plac p. Altmana.

Przedstawienie amatorskie

„Orleńta“,

sztuka w 3-ach aktach Felicji Żurowskiej: rzecz dzieje się w listopadzie 1918 roku we Lwowie.

Generalna próba w piątek, dnia 14. listopada br.

Początek o godz. 6 i pół wieczorem na sali
Hotelu Polskiego.

Wstępne dla dorosłych 50 gr, dla dzieci 30 gr.

Zarząd Tow. Młodzieży Kat. w Nowemmiście.

Rzetelna obsługa i rzetelna praca.

Przyjmuję oprócz prac grawerskich i jubilerskich

wszelkie reparacje zegarków zegarów oraz gramofonów

po bardzo niskich konkurencyjnych cenach, z długotrwałą gwarancją. Prosząc o łaskawe poparcie mojego przedsiębiorstwa

Władysław Korwin Piotrowski,
skład grawerski i jubilerski
Lubawa, ul. Kupnera, naprzeciw p. Blocha

TAPETY

poleca

Drwęca drukarnia i księgarnia.

Nowydwór.

W niedzielę dnia 16. bm.
urządzam

zabawę z tańcami,

K. Lange
oberżysta.

Mam na sprzedaż

3 Koflowe piece i płytę białą

oraz drzwi z drzwionkami

Antoni Hejka
Lubawa.

Zagubiłem

papiery wojskowe

Znalazca zechce oddać.

Hermann Frantowski,
Mortęgi, poczta Lubawa.
13. 11. 1924.

Baczność!

Kupuję

włosy końskie

i płacę wysokie ceny.

Franciszek Pastalski
Lubawa, Gdańska 1.
(obok p. Tysiera.)

Bursa Rzemieślnicza

Tow. Pomocy Dzieciom
w Działdowie,

w swym oddziale koszykarskim
ma do sprzedania

200 koszyków

do miasta. Orz przyjmuje
zamówienia dla swej pracowni
koszykarskiej i s ewskiej.

BANK LUDOWY W NOWEMMIŚCIE

złatwia wszelkie czynności
wehódzące w zakres bankowości

Otwiera: konta bieżące i czekowe

Inkasuje: czeki krajowe i zagraniczne, weksle i wtrniki

Zakupuje: złoto, srebro, dolary, franki i inne obce waluty

Przyjmuje: oszczędności

Udziela: członkom pożyczek na dogodnych warunkach.

Skyrzpcce i mandoliny

oraz wszelkie przybory do tychże poleca

Drwęca Drukarnia i Księgarnia

Nowemiasto, rynek 4 tel. 8, Lubawa, Gdańska 3 tel. 73.

Baterje

oraz kompletne

lampki elektryczne

poleca

„DRWĘCA“, Drukarnia i Księgarnia

Sp. z o. p.
Nowemiasto Rynek 4. - Tel. 8. Lubawa Gdańska 3. - Tel. 73.

Przyjmuje
wszelką bieliznę
do szycia.

Kto, wskaże eksp. „Drwęcy“

Przesiedliłem się
z Dużego Pacołtowa
do Gwiździn.

Kulaszewicz,
badacz mięsa.

DRUKI

wszelkiego rodzaju wykonuje
szybko, gustownie i po cenach
umiarkowanych

Drukarnia „Drwęca“

Nowemiasto-Pomorze.